

عنوان مقاله:

واکاوی شگردهای فرمی پست مدرن در مجموعه عذابات المتنبی فی صحبه کمال ابودیوب والعکس بالعکس

محل انتشار:

فصلنامه ادب عربی، دوره 14، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

فاطمه پیری - دانش آموخته کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی دانشگاه زابل

علی اکبر احمدی چناری - دانشیار گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه زابل

عبدالباسط عرب یوسف آبادی - استادیار گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه زابل

خلاصه مقاله:

نمود پست مدرنیسم در متون تنها به محتوا و موضوع محدود نمی‌شود؛ بلکه بخشی از تمهیدات پست مدرنیستی آثار ادبی، مربوط به عناصر فیزیکی متن، یعنی صفحه کاغذ، خطوط، حروف، واژگان و حاشیه متن است. این تمهیدات در راستای اصل پست مدرنیستی عدم قطعیت و ایجاد تردید و شبهه‌افکنی در هستی‌شناسی مخاطب صورت می‌گیرد. این امر به درهم‌ریختن ژانرها، فروپاشی نظم هندسی متن و ایجاد هرج و مرج و آشفتگی در سنت‌های نویسندگی و شاعری، به ویژه نحوه چینش واژگان و سطرها و همچنین کاستن از مرکزیت متن اصلی و تمرکز بر حاشیه متن منجر می‌شود. کمال ابودیوب نویسنده معاصر سوری با رویکردی پست مدرنیستی، اثر عذابات المتنبی فی صحبه کمال ابودیوب والعکس بالعکس را به رشته تحریر درآورد. او در این اثر تلاش می‌کند روایت‌ها، جریانات و حوادث مختلف زندگی متنبی را که در متون پیشین آمده است، با ذهنیتی پست مدرنیستی بازنویسی کند. جستار حاضر تلاش می‌کند با تکیه بر روش توصیفی-تحلیلی به واکاوی و تحلیل این سازوکارها و نقش آنها در معناآفرینی در اثر یادشده بپردازد. این اثر به اقرار خود نویسنده نه در زمره داستان قرار می‌گیرد و نه شعر؛ زیرا تلفیقی است از تمامی ژانرهای ادبی و هنرهای شکل محور. نتایج پژوهش نشان می‌دهد ابودیوب تلاش دارد در این اثر، تنش‌های جهان درونی خود و فلسفه زندگی شخصی و اجتماعی را در کشورهای عربی، با تاکید بر شگردهای فرمی پست مدرنیستی به تصویر کشد. وی با تاکید بر شگردهای فرم محور قصد دارد ذهن مخاطب را به زوایای پنهان شکل گیری داستان خود با متنبی معطوف نماید تا اقتدار کلان روایت‌ها را در سطح دیداری به چالش بکشد. او برای رساندن این پیام به مخاطب، از سازوکارهای شکل‌محور همچون سپیدنویسی، نقاشی، اشکال هندسی، عمودنویسی، تجزیه نویسی و تغییر فونت بهره می‌برد که هرکدام نقشی برجسته در ایجاد تردید در ذهن مخاطب درباره امور واقعی و الگوهای ثابت‌شده فکری و معرفتی وی دارند.

کلمات کلیدی:

پست مدرنیسم، کمال ابودیوب، عذابات المتنبی فی صحبه کمال ابودیوب، شگردهای فرمی، عدم قطعیت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1454015>

